

СТАНОВИЩЕ

от проф. дн Красимира Петрова Колева-Минева

ВТУ „Св.св.Кирил и Методий“, Катедра „Психология“

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. във висшето училище или научна организация)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по: област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.2.Психология

докторска програма „Позитивна психология“

Автор: Катерина Валериева Атиас

Тема: ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ, БЛАГОДАРНОСТ И МАЙНДФУЛНЕС В КОНТЕКСТА НА КЪРМЕНЕТО

Научен ръководител: проф. д-р Кирилка Тагарева ПУ „Паисий Хилендарски“

(акад. дл., н. ст., име, презиме, фамилия – висше училище или научна организация)

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ – РД-22-463 от 25.02.2026г. съм определена за член на научното жури в процедура за защита на дисертационен труд на тема „ВЗАИМОВРЪЗКИ МЕЖДУ ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ, БЛАГОДАРНОСТ И МАЙНДФУЛНЕС В КОНТЕКСТА НА КЪРМЕНЕТО“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2.Психология, докторска програма „Позитивна психология“.

Автор на дисертационния труд е Катерина Валериева Атиас – докторант в редовна форма на обучение към катедра „Психология“ към Педагогически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, с научен ръководител проф. д-р Кирилка Тагарева. Тя има солидни познания в областта психологическата наука. Катерина Атиас притежава бакалавърска степен по журналистика от СУ и магистърска степен по Позитивна психология от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, продължава своята квалификация в МУ Пловдив – сексология и психотерапия. В професионален план работи като журналист, редактор, консултант по психология.

Представеният комплект от материали и документи по процедурата е в съответствие с изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

2. Актуалност на тематиката

Проблемът, към който е ориентирала интересите си докторантката е актуален, бил е актуален и няма да загуби своята актуалност и социална значимост. Кърменето е една от първите връзки на детето със света около него и качеството на тази връзка е основополагащо за неговото развитие като личност. Тази връзка е толкова значима и за майката, затова психичното здраве, благодарността, мандфулнес и кърменето адекватно са представени като взаимосвързани и взаимозависими. Подобни разработки са много полезни за съвременното разбиране на майчинството, кърменето и младенческата възраст.

3. Познаване на проблема

Смятам, че Катерина Атиас има достатъчно задълбочени познания в интерпретирания проблем, тъй като библиографията от 422 източници, напълно релевантни на проблематиката и текстът от 233 страници са достатъчно доказателство в тази посока. Позоваването на малкото български източници по проблема категорично доказват необходимостта от публикации и научни разработки в сферата на майчинството, в частност – на кърменето и обвързването му с благодарността, с мандфулнес и психичното здраве на майката. Докторантката е избрала процъфтяването като конструкт, защото съвременната представа за психично здраве съчетава цялостната концепция за позитивните му измерения, която обединява психично, социално и емоционално благополучие.

4. Методика на изследването.

Изследването е белязано с холистичност, аналитичност и висока степен на възможност за продължаване на проучванията в избраната проблематика. Целта, обектът, предметът, издигнатите 7 хипотези са коректно разписани и добре аргументирани. Етапите на изследване свидетелстват за продължителен интерес и ангажираност към проблемите на майчинството, разгледани като благополучие и следродилна депресия. Доказана е взаимовръзката между позитивните черти (благодарност и мандфулнес) и психичното здраве (процъфтяване и следродилна депресия). Особено впечатлява теоретичният модел на емпиричното изследване, както и извадката от 655 родилки с деца до 12 месеца. Добре подбраният инструментариум, подкрепен със солидна статистическа обработка не буди съмнение относно получените резултати.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Общото ми впечатление за труда е задълбочено теоретично и емпирично изследване в малко проучена тема, но с нестихваща социална значимост. Теоретичните постановки са изложени с много разбиране, отношение на достъпен и строго научен език. Докторантката при-

тежава развити умения за анализиране на теоретични масиви. Тоова е констатацията относно първата глава, а дизайнът на изследване е създаден грамотно, отговорно и е коретно представен. Резултатите са значими, анализите – прецизни, добре онагледени. Изведените препоръки за бъдещи изследвания приемам като заявка за последващи такива, защото определено смятам, че това е едва началото на подобни проучвания.

Приемам напълно приносите на докторантката и си позволявам да ги коментирам по следния начин:

1. Теоретично дообогатяване на оскъдната литература, свързана с проблемите и взаимовръзката между психичното здраве и кърменето, като освен процъфтяване и благополучие се разглеждат и следродилна депресия и предиктори, свързани с кърменето като процес и отношение.

2. Въз основа на теоретичния обзор е предложен модел за изследване на майчиното психично здраве, включващ не само позитивните измерения, но и отразяващ паралелното разглеждане на негативните измерения като неотменна част от психичното здраве.

3. Адаптирани са три инструмента за оценка на процъфтяване, два за оценка на диспозиционна благодарност, два за оценка на майндфулнес и един за оценка на следродилна депресия в контекста на майчинството и кърменето.

4. Изследвани са ключови позитивни черти – благодарност и майндфулнес, като анализът разкрива сложни взаимодействия между тези фактори и подчертава значението на психологическите ресурси за успеха на кърменето.

5. Отчетените предиктори на успешното кърмене през първата година могат да бъдат основи за множество програми, свързани с кърменето, майчинството, превенцията на риска от следродилна депресия и други съпътстващи кърменето явления.

6. Психотерапевтичните препратки на този труд са изключително ценни за специалисти, а също и за по-широката аудитория.

7. Разработката притежава и информативен, и превантивен, и прогностичен характер и по-важното е, че не само дава отговори, но издава нови дискуссионни въпроси, свързани с кърменето и психичното здраве, които тепърва търсят отговори.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Моята преценка за публикациите на докторантката е, че те са достатъчно представящи части от труда, значително надхвърлящи изискванията за наукометричните показатели на Р България – 8 бр.. тук искам да отбележа, че докторантката е посочила в автобиографията си и други публикации, което е доста впечатляващо за млад учен.

7. Автореферат

Авторефератът напълно отразява основните компоненти на дисертационното изложение като в съкратен, но не кратък вариант презентира структурата, актуалността, мотивацията и резултативната част. Адекватно са представени и приносните моменти на дисертацията, както и публикационната дейност на докторантката и изследователското поле на работа.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Нямам забележки към труда, а само препоръка, която е свързана с необходимостта да бъде издадена тази книга като монографична разработка, защото е ценна за специалистите, но и за настоящи и бъдещи майки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ДИСЕРТАЦИОННИЯТ ТРУД СЪДЪРЖА НАУЧНИ, НАУЧНОПРИЛОЖНИ И ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ОРИГИНАЛЕН ПРИНОС В НАУКАТА И ОТГОВАРЯТ НА ВСИЧКИ ИЗИСКВАНИЯ НА ЗАКОНА ЗА РАЗВИТИЕ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (ЗРАСРБ), НА ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗРАСРБ И НА СЪОТВЕТНИЯ ПРАВИЛНИК НА ПУ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

ДИСЕРТАЦИОННИЯТ ТРУД ПОКАЗВА, ЧЕ ДОКТОРАНТКАТА **КАТЕРИНА АТИАС** ПРИТЕЖАВА ЗАДЪЛБОЧЕНИ ТЕОРЕТИЧНИ ЗНАНИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНИ УМЕНИЯ ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ ПСИХОЛОГИЯ КАТО ДЕМОНСТРИРА КАЧЕСТВА И УМЕНИЯ ЗА САМОСТОЯТЕЛНО ПРОВЕЖДАНЕ НА НАУЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ.

С ОГЛЕД ГОРЕИЗЛОЖЕНОТО ДАВАМ СВОЯТА ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА ЗА ПРОВЕДЕНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ, ПРЕДСТАВЕНО ОТ РЕЦЕНЗИРАНИТЕ ПО-ГОРЕ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД, АВТОРЕФЕРАТ, ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ И ПРИНОСИ И ПРЕДЛАГАМ НА ПОЧИТАЕМОТО НАУЧНО ЖУРИ ДА ПРИСЪДИ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ НА **КАТЕРИНА АТИАС** В ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.2.ПСИХОЛОГИЯ, ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ“.

20.03.2026г

Изготвил становището:

(подпис)

Проф. дн Красимира Петрова

(ак. дл., н. ст., име, фамилия)